

Informe jurídic inicial de la proposta d'Ordre per la qual es revisen les zones vulnerables en relació amb la contaminació per nitrats procedents de fonts agràries i s'apliquen les mesures del programa d'actuació a les zones vulnerables

El present informe s'elabora en compliment de l'article 65 de la Llei 26/2010, del 3 d'agost de règim jurídic i de procediment de les administracions públiques de Catalunya i se centrarà en examinar els antecedents de la revisió, el contingut de l'expedient normatiu, el marc normatiu de referència, el contingut i procediment de revisió de les zones vulnerables amb la indicació dels tràmits que cal seguir fins a la seva aprovació.

I. Antecedents

La revisió de la designació de les zones vulnerables en relació amb la contaminació per nitrats procedents de fonts agràries s'ha realitzat, tal i com resulta dels apartats I i II de la memòria general i dels apartats I i II de la memòria tècnica de la proposta de revisió de zones vulnerables que constitueix l'annex 1 de la memòria general, tenint compte els següents antecedents:

- 1.- La Directiva 91/676/ CEE del Consell de 12 de desembre de 1991, relativa a la protecció de les aigües contra la contaminació produïda per nitrats procedents de fonts agràries.
- 2.- La sentència de 3 d'abril de 2017 del Tribunal Suprem de conformitat amb la qual les zones vulnerables s'han de designar mitjanant una norma reglamentària perquè la designació d'aquestes zones comporta la delimitació de l'àmbit territorial d'aplicació dels programes d'actuació. Per aquest motiu, la sentència conclou que la declaració de les zones vulnerables forma part del conjunt del normatiu i que ha d'efectuar-se per disposició de caràcter general.
- 3.- El Decret 153/2019, de 3 de juliol, de gestió de la fertilització del sòl i de les dejeccions ramaderes i d'aprovació del programa d'actuació a les zones vulnerables en relació amb la contaminació per nitrats que procedeixen de fonts agràries, atès que la seva disposició addicional sisena va establir que la revisió i, en el seu cas, modificació o ampliació de les designacions de zones vulnerables s'havia de portar a terme per ordre conjunta de les persones titulars dels departaments competents en matèria de medi ambient i d'agricultura. Aquesta revisió, i en el seu cas modificació o ampliació, de les designacions de les zones vulnerables havia d'indicar la pertinença a zona vulnerable A o B, així com l'Índex de Càrrega Ramadera corresponent a cada municipi.
- 4.- L'Ordre TES/80/2021, de 9 d'abril, per la qual es revisen les zones vulnerables en relació amb la contaminació per nitrats procedents de fonts agràries i s'apliquen mesures del programa d'actuació a les zones vulnerables.
- 5.- El Reial decret 47/2022, de 18 de gener de 2024, que va derogar el Reial decret 261/1996, de 16 de febrer, sobre protecció de les aigües contra la contaminació produïda per nitrats procedents de fonts agràries, el qual disposa que les zones vulnerables es revisaran en un termini de tres anys a comptar de la publicació en el BOE de la resolució que dona publicitat als mapes amb la localització de les aigües afectades per nitrats (art. 4.1 en relació a l'art. 3.1).

6.- La Resolució de 9 de maig de 2022, de la Direcció General de l'Aigua, per la qual es publiquen els mapes d'aigües afectades per la contaminació difusa (publicada al BOE 121 de 21 de maig de 2022).

7.- Els informes de situació quadriennals corresponents als períodes 2016-2019 i 2020-2023, les dades dels programes de seguiment i control dels organismes de conca competents, és a dir de l'Agència Catalana de l'Aigua i de la Confederació Hidrogràfica de l'Ebre.

II. Marc normatiu de referència

El marc normatiu de referència ve constituït, primordialment, per la normativa de protecció de les aigües contra la contaminació produïda per nitrats, la normativa de protecció de les aigües subterrànies i per la Directiva 2000/60/CE del Parlament Europeu i del Consell de 23 d'octubre de 2000, per la qual s'estableix un marc comunitari d'actuació en l'àmbit de la política d'aigües.

La Comissió Europea l'any 1991 va considerar que, tot i ser precis l'ús de fertilitzants que contenen nitrogen, el seu ús excessiu constituïa un risc pel medi ambient i que, per tant, calia una iniciativa comuna per controlar els problemes ocasionats per la ramaderia intensiva, amb la finalitat que la política agrària prengué en més consideració la política mediambiental.

Aquest capteniment de la Comissió va culminar amb l'adopció de la Directiva 91/676/CEE (d'ara endavant la Directiva) del Consell, de 12 de desembre de 1991, relativa a la protecció de les aigües contra la contaminació produïda pels nitrats utilitzats a l'agricultura.

La Directiva va ser incorporada a l'ordenament jurídic intern mitjançant el Reial decret 261/1996, de 16 de febrer. Aquesta norma va ser derogada per la Disposició derogatòria única del Reial decret 47/2022, de 18 de gener, sobre la protecció de les aigües contra la contaminació difusa produïda per nitrats procedents de fonts agràries.

El Reial decret 47/2022, té el caràcter de legislació bàsica i, a més, es dicta de conformitat amb la competència atribuïda a l'Estat per l'article 149.1.22 en matèria de legislació sobre recursos hidràulics quan les aigües discorren per més d'una comunitat autònoma, tal i com resulta de la seva Disposició final tercera. Igualment, especifica que els articles 4.3 i 4, 5.3, 6.7, 7.3 10.3 i l'apartat 3 de l'annex 3 es dicten a l'empara de l'article 149.1.3 de la constitució, que reserva a l'Estat la competència exclusiva sobre les relacions internacionals.

Les dues normes esmentades, en síntesi, imposen:

- Determinar les masses d'aigua afectades per aquest tipus de contaminació així com aquelles altres que s'hi podrien veure afectades si no s'adopten mesures (art. 3.1 de la Directiva 91/676/CEE i art. 3.1 del Reial decret 47/2022). El Reial decret especifica que la determinació de les aigües afectades es materialitza mitjançant la publicació per part del Ministeri per a la Transició Ecològica i el Repte Demogràfic dels mapes que contenen la localització de les aigües afectades. L'article 3.1 estableix que els mapes han de reflectir sense cap mena de modificació la informació que sobre la qualitat de les aigües que les hi hagi estat facilitada per l'autoritat competent.

L'article 3.2 del Reial decret, fixa com a criteris a tenir en compte per determinar les aigües afectades; en el cas d'aigües superficials, la presència o que puguin arribar a presentar si no s'aplica un programa d'actuació una concentració de nitrats superior a 25mg/L i un 37,5 mg/L de nitrats en el cas de subterrànies. En el cas d'embassaments, llacs, tolles, estuaris i les aigües de transició i costaneres quan estiguin en estat eutròfic o puguin arribar-s'hi a trobar si no s'aplica un programa d'actuació.

- Designar com a zones vulnerables aquelles superfícies l'escorrentia o filtració de les quals afecti o pugui afectar a la contaminació per nitrats de les aigües i revisar-les com a mínim cada 4 anys (art. 3.2 i 4 de la Directiva i art. 4.1 del Reial decret). L'article 4 del Reial decret preveu expressament la possibilitat de descatalogar com a vulnerables aquelles zones o parts d'una zona que hagin registrat una reducció del seu nivell de contaminació el suficientment favorable i significativa com per apreciar que no hi ha aigües afectades en el seu interior sempre que, a més, es justifiqui que hi ha hagut un canvi rellevant en les pressions que rep la zona vulnerable que ha comportat la reversió dels impactes registrats.

- Elaborar el Codi de bones pràctiques agràries (art. 4 de la Directiva i art. 5 del Reial decret).

- Establir programes d'acció respecte de les zones vulnerables designades així com la seva revisió, com a mínim, cada 4 anys (art. 5.1 de la Directiva i art. 6, 7 i 8 del Reial decret).

- L'aplicació de programes de control per avaluar l'eficàcia dels programes d'acció establerts i de la concentració de nitrats en les aigües (art. 5.6 i 6 de la Directiva). La normativa interna es refereix més específicament en el seu art. 9 a l'elaboració per part dels organismes de conca i dels òrgans competents de les Comunitats Autònomes d'un programa de mostreig i seguiment de qualitat de les aigües.

- L'elaboració cada 4 anys d'un informe de situació que s'ha de trametre a la Comissió pel Ministeri sobre la base de la informació proporcionada per les Comunitats Autònomes (art. 10 de la Directiva i art. 10 del Reial decret).

Llevat d'aquelles actuacions que s'emparen en la competència exclusiva de l'Estat en matèria de relacions internacionals i les competències que ostenta en conques compartides (en síntesi, determinar les masses d'aigua afectades, dissenyar els programes de mostreig i seguiment de les aigües i elaborar l'informe de situació), correspon a nivell intern a les comunitats autònomes designar les zones vulnerables i establir els programes d'acció respecte de les zones designades.

Tot això és el que s'explica en l'apartat I i II de la memòria general. En l'apartat I es justifica la necessitat de la disposició reglamentària i la seva adequació als fins que es persegueixen, i en l'apartat II analitza el marc normatiu en què s'insereix la proposta normativa. A més, la memòria general en el seu annex I conté la memòria tècnica de la proposta de revisió de zones vulnerables, en la qual exposa el marc normatiu, la motivació de la revisió de les zones vulnerables i les dades de partida que s'han pres en consideració per dur a terme la proposta de revisió (apartats I, II i III).

Atès que la designació de zones vulnerables comporta l'aplicació d'un pla d'acció que pot ser no homogeni per totes les zones declarades, el Decret 153/2019, de 3 de juliol, de gestió de fertilització del sòl i de les dejeccions ramaderes i d'aprovació del programa d'actuació en zones vulnerables en relació amb la contaminació per nitrats que procedeixin de fonts agràries, distingeix en el seu article 1.3 entre zones vulnerables A i B, tot relacionant en l'apartat 1 de l'annex 20 els municipis que pertanyen a zona vulnerable A i en l'apartat 2 del mateix annex els que pertanyen a zona vulnerable B. A més, en la seva Disposició final segona estableix que zones vulnerables s'agrupen en les àrees que estableix l'annex 19 als efectes d'aplicació del programa d'actuació, que en son 12.

Per això, l'apartat 4 de la seva disposició addicional sisena, la revisió, i en el seu cas, modificació i ampliació de les zones vulnerables ha d'indicar la pertinença a zona vulnerable A o B així com l'ICR corresponent a cada municipi.

Juntament amb aquesta normativa específica en matèria de contaminació per nitrats procedents de fonts agràries, també cal esmentar la Directiva 2006/118/CE del Parlament Europeu i del Consell, de 12 de desembre de 2006, relativa a la protecció de les aigües subterrànies contra la contaminació i el deteriorament, incorporada pel Reial decret 1514/2009, de 2 d'octubre, pel qual es regula la protecció de les aigües subterrànies contra la contaminació i el deteriorament, que estableix en el seu annex I 50mg/L com a norma de qualitat pel que fa als nitrats.

Aquest límit es també l'establert per a l'aigua destinada al consum humà pel Reial decret 3/2023, de 10 de gener, pel qual s'estableixen els criteris tècnic sanitaris de qualitat de l'aigua de consum, el seu control i subministrament i és un factor que es tingut en compte també a l'hora de proposar tant el manteniment com la designació de noves zones vulnerables, tal i com es desprèn de l'apartat III i V de la memòria tècnica de la proposta de revisió (annex 1 de la memòria general).

També cal referir-se a la Directiva 2000/60/CEE, del Parlament i del Consell, de 23 d'octubre, per la que s'estableix un marc comunitari d'actuació en l'àmbit de la política d'aigües, que considera zones protegides, aquelles que hagin estat declarades vulnerables (art. 6 i annex IV) i, a més, de conformitat amb l'art. 8, imposa l'establiment d'un programa de seguiment i control que ha de contenir unes especificacions pròpies per a aquestes zones protegides.

Tal i com s'exposa en l'apartat II.c de la memòria general i III de la memòria tècnica de la proposta de revisió, el Govern de la Generalitat va donar compliment a aquest mandat d'establir un programa de seguiment i control i va aprovar el primer Programa mitjançant Acord GOV/128/2008 de 3 de juny, el segon mitjançant Acord GOV/139/2013, de 15 d'octubre, el tercer mitjançant l'Acord GOV/80/2019, de 4 de juny. El darrer ha estat aprovat pel Consell d'Administració de l'Agència Catalana de l'Aigua mitjançant l'acord adoptat el 31 d'octubre de 2024 i fet públic per la Resolució TER/3938/2024, de 6 de novembre. Correspon al Consell l'aprovació d'aquest Programa arran de la modificació de l'art 25.1 del Text refós de la legislació en matèria d'aigües de Catalunya, duta a terme per l'article 148.6 de la Llei 5/2020, de 29 d'abril de mesures fiscals, financeres, administratives i dels sector públic i de creació de l'impost sobre les instal·lacions que incideixen en el medi ambient, que li va atribuir aquesta competència.

Ara bé, només les dades obtingudes dels tres primers Programes de seguiment i control s'han pres en consideració per efectuar de la revisió de les zones vulnerables (apartat III de la memòria tècnica de la proposta de revisió).

La present proposta de revisió de zones vulnerables ve a donar compliment a l'art. 4 de la Directiva que obliga a revisar la designació de les zones vulnerables cada 4 anys i a l'article 4 del Reial decret 47/2022 que imposa la seva revisió en un termini de tres anys a comptar a partir de la publicació en el BOE dels mapes amb la localització de les aigües afectades, la qual cosa es va efectuar mitjançant la Resolució de 9 de maig de 2022 (publicada al BOE 121 de 21 de maig de 2022).

Per tant, gairebé exhaurit el termini, cal procedir a aprovar la nova revisió de les zones vulnerables, per donar compliment a les obligacions diamants de la normativa esmentada, que consisteix en mantenir les designacions efectuades amb l'excepció de tres municipis que es descataloguen i l'ampliació a vuit municipis més.

D'altra banda, la proposta d'ordre també té per objecte l'aplicació del programa d'actuació aprovat pel Decret 153/2019, de 3 de juliol a les noves zones vulnerables designades.

Una de les obligacions que la Directiva 91/676/CEE del Consell, de 12 de desembre de 1991 estableix per assolir els seus objectius és identificar les zones vulnerables i aplicar-hi programes d'actuació per reduir la contaminació de les aigües causada o provocada pels nitrats d'origen agrari.

En aquest sentit, l'article 5.1 de l'esmentada directiva preveu que: *1. En un plazo de dos años a partir de la designación inicial a que se refiere el apartado 2 del artículo 3, o de un año a partir de cada designación complementaria con arreglo al apartado 4 del artículo 3, y con objeto de cumplir los objetivos especificados en el artículo 1, los Estados miembros establecerán programas de acción respecto de las zonas vulnerables designadas.*

En el mateix sentit, l'article 6 del Reial decret 47/2022 preveu que els òrgans competents de les Comunitats Autònomes han d'establir programes d'actuació per tal de prevenir i reduir la contaminació causada pels nitrats d'origen agrari, els quals s'han d'elaborar en un termini d'un any a partir de cada ampliació o modificació complementària. Així mateix, es poden establir programes d'actuació diferents per a diferents zones vulnerables o parts d'aquestes, quan aquesta solució sigui més apropiada. Els programes d'actuació han de tenir en compte la informació científica que es disposi, en especial, referent a les aportacions de nitrogen d'origen agrari o d'altres fonts així com les condicions mediambientals existents o previsibles a les zones afectades. Així mateix, estableix que aquests programes han de prendre en consideració els objectius ambientals de les masses d'aigua establerts als plans hidrològics i els estudis sobre les repercussions de les activitats humanes sobre l'estat de les aigües que actualitzin els organismes de conca i les administracions hidràuliques competents, en el marc del procés de revisió dels plans hidrològics de conca. D'altra banda, també s'haurà de tenir en compte el programa nacional de control de la contaminació atmosfèrica i els objectius de reducció d'emissions atmosfèriques adoptats per l'estat espanyol.

Així mateix estableix que els programes d'actuació es revisaran, almenys, cada quatre anys, i es modificaran, si fos necessari, per incloure en ells aquelles mesures addicionals i accions reforçades que es considerin oportunes en vista del grau d'assoliment de la finalitat de reducció de la contaminació, establerta a l'art 1 del Reial decret 47/2022. Per seleccionar aquestes mesures addicionals es tindrà en compte la seva eficàcia i el seu cost en comparació amb altres possibles mesures de prevenció.

III. Habilitació i rang normatiu

Pel que fa a la habilitació per modificar zones vulnerables en relació amb la contaminació per nitrats que procedeixen de fonts agràries, aquesta es fonamenta en la disposició addicional sisena del Decret 153/2019. Aquesta disposició estableix que la revisió, i si escau, la modificació o ampliació de les designacions de zones vulnerables a la contaminació per nitrats procedents de fons agràries es realitza mitjançant ordre conjunta de les persones titulars dels departaments competents en matèria de medi ambient i agricultura.

A més, la modificació de l'annex 20 del Decret 153/2019, es basa en l'apartat 4 de la mateixa disposició, que disposa que la revisió, i en el seu cas, la modificació o ampliació de les zones vulnerables ha d'indiciar la pertinença a zona vulnerable A (ZV-A) o zona vulnerable B (ZV-B), així com l'índex de càrrega ramadera (ICR) de cada municipi.

En aquesta línia, la disposició final desena de Decret 153/2019, faculta a la persona titular del departament competent en matèria d'agricultura i ramaderia per modificar els annexos del Decret, entre altres finalitats, per adaptar la relació dels municipis afectats per les normes que s'estableixen. La present proposta d'ordre fa ús d'aquesta habilitació, atès que adapta l'agrupació en àrees dels municipis de l'annex 19 del Decret 153/2019 encabint els nous municipis en una de les àrees existents.

Aquesta previsió del Decret 153/2019 es conforme amb l'article 39.3 de la Llei 13/2008, de 5 de novembre de la presidència de la Generalitat i del Govern que faculta las Consellers per dictar disposicions reglamentaries en matèria d'organització del departament del qual son titular així com en altres matèries si una norma amb rang de llei o un decret del Govern, com és aquest cas, ho autoritza expressament

En conclusió, les persones titulars dels departaments de territori i d'agricultura tenen competència i habilitació legal per a aprovar la present proposta d'Ordre.

IV. Documentació que integra l'expedient normatiu

L'expedient normatiu consta dels següents documents:

- a) Consulta pública prèvia en relació amb la proposta d'Ordre per la qual es revisen i s'amplien les zones vulnerables en relació amb la contaminació per nitrats procedents de fonts agràries i s'apliquen les mesures del programa d'actuació a les zones vulnerables, efectuada en compliment d'allò previst a l'article 66 bis de la Llei 26/2010, del 3 d'agost, de règim jurídic i de procediment de les administracions públiques de Catalunya i a l'article

133.1 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre. S'ha efectuat entre el 15 de juliol i el 15 d'agost de 2024. No s'ha rebut cap aportació.

- b) Text de la proposta de disposició general. Es tracta de la versió inicial que s'ha de sotmetre als tràmits de consulta i informes que es descriuen a l'apartat IV d'aquest informe.
- c) La memòria general elaborada en compliment de l'article 64.2 de la Llei 26/2010, del 3 d'agost, de règim jurídic i de procediment de les administracions públiques de Catalunya, i que conté:
 - La justificació de la necessitat de la disposició reglamentària i la seva adequació als fins que es persegueixen.
 - El marc normatiu en el qual s'insereix la proposta de disposició.
 - La relació de disposicions afectades per la proposta normativa i la taula de vigències.
 - La competència de la Generalitat sobre la matèria.
 - La relació motivada de persones i entitats a les quals s'ha d'atorgar tràmit d'audiència.
 - La procedència de sotmetre la proposta de disposició a informació pública.

La memòria general ha estat signada per la directora general d'Agricultura i Ramaderia del Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca i Alimentació en data 9 de març de 2025 i pel director de l'Agència Catalana de l'Aigua en data 12 de març de 2025.

La memòria general té dos annexos. L'annex 1 conté la memòria tècnica de la proposta de revisió de les zones vulnerables en relació amb la contaminació per nitrats de fonts agràries i l'annex 2 l'informe tècnic relatiu a l'assignació de l'índex de càrrega ramadera (ICR) i assignació a zona vulnerable A o B dels municipis que es proposen designar zona vulnerable.

La memòria tècnica de la proposta de revisió de les zones vulnerables ha estat signada pel Director de l'Àrea de Gestió Territorial en data 16 de desembre de 2024 i pel Director de l'Àrea de Gestió del Medi en data 19 de desembre de 2024, ambdós de l'Agència Catalana de l'Aigua.

En aquesta memòria tècnica es resum breument el marc normatiu (apartat I), exposa la motivació de la revisió de les zones vulnerables (apartat II), relaciona les dades de partida considerades en la revisió de les zones vulnerables (apartat III), explica l'estat actual de la qualitat de les aigües en relació amb la presència de nitrats (IV), descriu l'evolució de la qualitat de les aigües a les zones vulnerables (V), analitza les noves zones vulnerables en relació amb els mapes d'aigües afectades (VI) i conclou amb una proposta de revisió de les zones vulnerables consistent en el manteniment de les designacions efectuades amb l'excepció dels municipis de Blanes, Cubells i Tavertet que es proposa descatalogar i l'ampliació de la designació a vuit municipis que són Corbera d'Ebre, Gavet de la conca, Jorba, Marcà, el Pla de Santa Maria, el Perelló, Ponts i Sant Sadurní d'Anoia (VII).

Aquesta memòria tècnica té, a la seva vegada, dos annexos: el primer, relatiu a l'evolució de la contaminació per nitrats en les estacions de control ubicades en municipis que es proposen descatalogar com a vulnerables, consistent en una taula en la qual es relacionen els punts de control i els continguts de nitrats (mg/L) en les aigües subterrànies dels municipis de Blanes,

Cubells i Tavertet per als períodes 2016-2019 i 2020-2024; el segon és un informe tècnic signat el 13 de novembre de 2024 pel cap del Servei de Sòls i Gestió Mediambiental de Producció Agrària en el qual es valora l'evolució de les pressions agràries i ramaderes en els tres municipis que es proposen descatalogar com a vulnerables.

El segon annex de la memòria general és l'informe relatiu a l'assignació de la carrega ramadera i l'assignació a zona vulnerable A o B. Aquest informe ha estat signat el 12 de febrer de 2025 pel cap del Servei de Sòls i Gestió Mediambiental de Producció Agrària i en ell s'exposa com es calcula l'índex de la càrrega ramadera i com s'efectua l'assignació en zona vulnerable A o B.

- d) La memòria d'avaluació d'impacte elaborada de conformitat amb l'article 64.3 de la Llei 26/2010, del 3 d'agost, en la qual s'analitza el context i la identificació de les opcions i l'anàlisi d'impacte econòmics socials i ambientals més rellevants de les opcions de regulació considerades, que comprèn l'informe d'impacte pressupostari, normatiu en termes de simplificació i reducció de càrregues administratives, de gènere i econòmic i social. Aquesta memòria també conté una comparació de les opcions de regulació considerades i un apartat relatiu a la implementació, seguiment i avaluació de la norma.

La memòria d'avaluació d'impacte ha estat signada per la directora general d'Agricultura i Ramaderia del Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca i Alimentació en data 9 de març de 2025 i pel director de l'Agència Catalana de l'Aigua en data 12 de març de 2025

V. Procediment de revisió de les noves zones vulnerables i contingut

V. a) Procediment de revisió

Tal i com s'ha indicat, la Directiva imposa l'obligació de revisar la designació de zones vulnerables, com a mínim, cada 4 anys i el RD 47/2022, en un termini màxim de 3 anys a comptar des de la publicació dels mapes que contenen la localització de les aigües afectades per nitrats. La Generalitat ha donat compliment a aquestes obligacions i ha efectuat una primera designació i quatre designacions complementàries, tal i com qualifica a les successives revisions l'article 5 de la Directiva.

Així, la primera designació es va realitzar mitjançant el Decret 283/1998, de 21 d'octubre, i les revisions complementàries per Decret 476/2004 de 28 de desembre, per Acord GOV/128/2009, de 28 de juliol, per Acord GOV/13/2015, de 3 de febrer i la darrera per l'Ordre TER/80/2021, de 9 d'abril.

Pel que fa a la forma d'aprovació, es pot observar que la designació inicial i la primera revisió es van efectuar per Decret mentre que les dues revisions posteriors es varen efectuar per Acord de Govern i la darrera per Ordre.

La tercera i quarta revisió de les zones vulnerables s'havien efectuat per Acord de Govern perquè s'entenia que aquestes designacions eren actes d'aplicació i adoptats en compliment de la Directiva i de la seva normativa de transposició, de manera que sobre aquestes zones

designades com a vulnerables s'havia d'aplicar, de conformitat amb l'article 5 de la Directiva, el programa d'acció.

Tal i com s'exposa en l'apartat II.c) memòria general, que aquesta revisió s'efectuï mitjançant disposició reglamentària porta causa de la Sentència de 3 d'abril de 2017, de la Sala del Contenciós-Administratiu del Tribunal Suprem que va desestimar el recurs interposat per la Generalitat de Catalunya i va confirmar la nul·litat de l'Acord GOV/128/2009, de 28 de juliol, de revisió i designació de noves zones vulnerables en relació amb la contaminació per nitrats procedents de fonts agràries.

El Tribunal Suprem va determinar que, tot i quedar establert el conjunt d'obligacions, limitacions i prohibicions en el programa d'acció, la designació de les zones vulnerables delimitava l'àmbit territorial d'aplicació del corresponent programa i que constituïa un element d'un conjunt normatiu més ampli, motiu pel qual s'havia de tramitar com una disposició de caràcter general.

Tot i que la sentència exigeix una disposició de caràcter general, no n'imposa una en concret. Per tant, és apropiat que adopti la forma d'ordre, a més conjunta, atesa l'habilitació expressa continguda a la disposició addicional sisena del Decret 153/2019, de 3 de juliol, de gestió de la fertilització del sòl i de les dejeccions ramaderes i d'aprovació del programa d'actuació a les zones vulnerables en relació amb la contaminació per nitrats que procedeixen de fonts agràries. En relació al procediment a seguir cal analitzar la normativa sectorial i la de règim jurídic i procediment de les administracions públiques de Catalunya.

Pel que fa al Reial decret 47/2022, no preveu un procediment sinó que es limita a disposar en el seu article 4 que correspon als òrgans competents de les Comunitats autònomes la designació de les zones vulnerables.

La competència de la Generalitat i l'habilitació resta analitzada en l'apartat IV de la memòria general i en l'apartat III del present informe jurídic.

Es considera justificada l'aplicació de l'exempció del tràmit de participació ciutadana previst de l'article 69 de la Llei 19/2014, de 29 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern, d'acord amb el motius exposats a l'apartat VI de la memòria general.

A més, cal assenyalar que no existeixen opcions no regulatòries, tal i com resulta de l'apartat 1C. de la memòria d'avaluació d'impacte. La revisió s'ha d'efectuar obligatòriament cada 3 anys, a comptar des de data de la publicació dels mapes que contenen la localització de les aigües afectades. La declaració de zona vulnerable s'ha de realitzar si concorren els requisits fixats en l'annex I de la Directiva i l'article 3 del Reial decret 47/2022, i s'ha de fer per disposició de caràcter general, de conformitat amb la sentència i amb l'habilitació anteriorment esmentades.

La Llei 26/2010, del 3 d'agost, de règim jurídic i de procediment de les administracions públiques de Catalunya, regula, en el seu Títol IV, el procediment d'elaboració de les disposicions reglamentàries de l'àmbit competencial de la Generalitat.

A aquest respecte, els tràmits als quals s'ha de sotmetre la proposta d'ordre són els següents:

Audiència específica de conformitat amb l'article 67 als departaments i entitats esmentades en l'apartat V de la memòria general.

Informació pública de conformitat amb l'article 68. L'apartat VI de la memòria general justifica l'ampliació del termini d'informació pública legalment previst en la importància de la matèria en comportar aquesta revisió una ampliació de les zones vulnerables i per tant de l'àmbit d'aplicació del programa d'actuació.

En l'apartat V de la memòria general s'indica que cal atorgar tràmit d'audiència al Departament de Presidència, d'Economia i Finances i al de Salut, però no preveu un tràmit de consulta interdepartamental, la qual cosa s'ajusta a l'article 66 de la Llei 26/2010 que preveu aquesta consulta per aquells supòsits en que l'aprovació de la disposició correspongui al Govern.

Així mateix, l'article 70 de la Llei 26/2010 disposa que s'ha de fer possible la participació de les entitats locals de Catalunya, si el projecte de disposició les afecta de manera específica. Per aquest motiu i els que s'exposen en l'apartat V de la memòria general, els municipis el terme dels quals es trobi total o parcialment inclòs en una zona vulnerable tenen aquest tràmit d'audiència específica. També queda garantit aquest tràmit a les entitats més representatives del sector agrari.

Així mateix, s'ha de sotmetre la proposta a l'audiència dels departaments i entitats representades al Consell d'Administració de l'Agència Catalana de l'Aigua.

Per tant, queda degudament justificat en la memòria general l'abast del tràmit d'audiència.

D'altra banda, s'han de sol·licitar els següents informes:

- Informe del Consell per a l'Ús Sostenible de l'Aigua, òrgan col·legiat deliberant, d'assessorament i participació de l'Agència, de conformitat amb l'article 11.10.c) del Text refós de la legislació en matèria d'aigües de Catalunya, aprovat pel Decret legislatiu 3/2003, de 4 de novembre, atès que ha d'informar les disposicions de caràcter general que afectin a l'àmbit hidrològic.
- Es considera que no es preceptiu l'Informe del Consell Assessor per al Desenvolupament Sostenible de Catalunya, atès que la seva tasca d'assessorament sobre projectes normatius han de tenir un caràcter estratègic impulsats pel Govern, característica que no concorre en aquesta iniciativa normativa de conformitat amb l'art.3 .1.a) del Decret 41/2014, d'1 d'abril. En aquest sentit, cal esmentar que mitjançant correu electrònic de data 17 de març de 2025 manifesta que manté el mateix criteri que en l'anterior revisió de les zones vulnerables, que ja va declinar de manera expressa emetre informe en atenció a les especificats tècniques de la proposta normativa.
- Informe de l'Institut Català de la Dona, de conformitat amb l'article 3.g) de la Llei 11/1989, de 10 de juliol, de creació de l'Institut Català de la Dona per tal de garantir que el llenguatge emprat en la proposta normativa incorpora adequadament la variant de gènere.

- Informe de la Comissió de Govern Local, en quant òrgan permanent de col·laboració de la Generalitat i els ens locals, tal i com preveu l'article 1 del Decret 29/2002, de 5 de febrer, per la qual es regula la Comissió de govern local de Catalunya i ateses les seves funcions atribuïdes per l'art. 17.a).
- Dictamen del Consell de Govern Locals ateses les seves funcions de participació en la tramitació de disposicions reglamentàries en el termes establerts en l'article 22.2 de la Llei 12/2010, de 19 de maig, del Consell de Govern Locals.
- Dictamen del Consell de Treball, Econòmic i Social de Catalunya, a l'empara de l'article 2 de la Llei 7/2005, de 8 de juny, del Consell de Treball, Econòmic i Social de Catalunya, atès que l'aplicació del programa d'actuació als nous municipis designats zones vulnerables comporta una afectació a una matèria de caràcter socioeconòmic com és el règim de prevenció i control ambiental d'activitats.
- Dictamen de la Comissió Jurídica Assessora, alt òrgan consultiu del Govern, de conformitat amb l'article 8.2.b) de la Llei 5/2005, de 2 de maig, de la Comissió Jurídica Assessora i l'article 69 de la Llei 26/2010, de 3 d'agost.

V. b) Contingut

En el preàmbul de la proposta d'ordre s'exposen els preceptes de l'Estatut d'autonomia de Catalunya que emparen la competència de la Generalitat en aquesta matèria que són el d'aigües (art 117) i el d'agricultura i ramaderia (art 116), així com el relatiu al desplegament, aplicació i execució de la normativa europea (art.113). També descriu les raons per les quals s'elabora la proposta de disposició, s'explicita l'estat de la matèria que es vol regular i es citen les disposicions europees i internes que integren el marc normatiu de referència, així com la subjecció, en la seva elaboració als principis de bona regulació establerts a l'article 62 de la Llei 19/2014, de 29 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern i a l'article 129.1 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre de procediment administratiu comú de les Administracions Públiques.

Així, s'esmenta que la Directiva 91/676/CEE va ser incorporada a l'ordenament jurídic estatal mitjançant Reial decret 261/1996, de 16 de febrer, el qual ha estat formalment derogat pel Reial decret 47/2022. S'indica que aquestes normatives imposen la designació de les zones vulnerables i periòdicament la seva revisió o ampliació.

També s'explicita que la Generalitat de Catalunya ha donat compliment a aquesta obligació efectuant una primera designació mitjançant el Decret 283/1998, de 21 d'octubre i que va procedir a revisar-la mitjançant el Decret 476/2004, de 28 de desembre, l'Acord GOV/128/2009, de 28 de juliol, l'Acord GOV/13/2015, de 3 de febrer i l'Ordre TES/80/2021, de 9 d'abril.

El preàmbul descriu la situació actual i posa de manifest que els resultats obtinguts dels informes de situació quadriennals, de les xarxes de control dels Programes de Seguiment i Control, de les de control sanitari de les aigües de consum humà que efectua al Departament Salut i dels mapes d'aigües afectades, determinen que calgui mantenir les designacions de zones

vulnerables efectuades, amb l'excepció de tres municipis, que es descataloguen, i ampliar les zones vulnerables en vuit municipis.

L'article 1 de la proposta d'Ordre, explicita que l'Ordre té per objecte revisar i ampliar les designacions de zones vulnerables.

L'article 2, relatiu a la revisió de les zones vulnerables té tres apartats: el primer manté les zones vulnerables designades que consten als apartats 1 i 2 de l'article 2 de l'Ordre TES/80/2021 de 9 d'abril; el segon relaciona els tres municipis que es descataloguen com a zones vulnerables i el tercer conte els vuit municipis que es designen com a noves zones vulnerables.

La justificació del manteniment de les designacions de les zones vulnerables actuals i de la proposta d'ampliació, s'exposa a l'apartat I de la memòria general i a l'apartat V de la memòria tècnica (que és l'annex 1 de la memòria general). Aquesta proposta se sustenta en el seguiment de l'evolució de la qualitat de les aigües, que s'efectua tant per aigües subterrànies com per superficials (Taula 1 i 2 de l'apartat V de la memòria tècnica), i en l'exclusió de determinades aigües afectades, malgrat haver estat incloses en els mapes publicats per la Resolució de 9 de maig de 2022. En aquest sentit, la memòria tècnica en el seu apartat 6 justifica l'exclusió de 27 punts corresponents a aigües superficials i 9 subterrànies per diversos motius, dels quals se'n destaquen dos, que les dades que resulten del període del 2020-2023 permeten constatar que aquestes aigües no mantenen la condició d'afectades i que, en altres casos, el punt de control no és representatiu de la pressió agrícola.

L'article 4.1 del Reial decret 47/2022 permet que, amb cada nova designació, es puguin descatalogar com a vulnerables determinades zones o parts d'una zona. Ara bé, condiciona aquesta possibilitat a què concorrin simultàniament uns requisits que són: a) que s'hagi registrat una reducció del nivell de contaminació que sigui el suficientment favorable i significativa com per no identificar l'existència d'aigües afectades en el seu interior i b) que es justifiqui que s'ha produït un canvi rellevant en les pressions que rep la zona vulnerable que hagi conduït a la reversió dels impactes registrats. El compliment d'aquests requeriments pel que fa als municipis de Blanes, Cubells i Tavertet, resten justificats al final de l'apartat V de la memòria tècnica i en els seus annexos 1 i 2.

La memòria tècnica explica que per valorar que la reducció ha estat significativa s'ha seguit el criteri establert a l'article 9.2.c), del RD 47/2022 que es refereix a la possibilitat de retirar dels programes operatius de seguiment aquelles estacions i paràmetres que els resultats dels quals no donin uns valors de contaminació difusa significativa. Aquest precepte determina quan una estació o un paràmetre no informa significativament. A més, l'apartat V de la memòria remet al seu annex I, en el qual hi ha una taula amb la relació de punts de control i els continguts de nitrats (mg/L) en les aigües subterrànies d'aquests tres municipis. D'aquesta manera s'acredita la concurrència del primer requisit. L'acompliment del segon es troba justificat en l'annex 2 de la memòria tècnica que conté un informe, signat el 13 de novembre de 2024, en el qual es valora l'evolució de les pressions tant d'origen agrícola com ramader en aquests tres municipis i conclou que sí s'ha produït un canvi rellevant en les pressions.

En l'apartat III de la memòria tècnica s'indica que la revisió s'ha dut a terme tenint en compte els mapes d'aigües afectades, les dades dels Programes de Seguiment i Control, tant de

L'Agència com de la Confederació hidrogràfica de l'Ebre, les dades de les xarxes de control que l'Agència té en la zona compartida de la conca de l'Ebre dels dos darrers informe quadriennals corresponents als períodes 2016-2019 i 2020-2023 i les dades provinents del Programa de vigilància i control sanitari de les aigües de consum humà de Catalunya del Departament de Salut. Aquests resultats i informacions són també els que justifiquen la necessitat de la disposició, tal i com s'exposa en l'apartat I de la memòria general.

L'article 3 fa referència a l'aplicació del programa d'actuació a les zones vulnerables. L'apartat 1 estableix que a les zones vulnerables en relació amb la contaminació per nitrats procedents de fonts agràries se'ls aplica el programa d'actuació aprovat pel Decret 153/2019, de 3 de juliol.

L'apartat 2 disposa que a les zones vulnerables previstes a l'article 2.1 mantenen la classificació de zona vulnerable A o B i l'índex de carrega ramadera establert. En coherència amb l'article 2.1 de la proposta d'Ordre de mantenir la designació vigent fins ara, aquest apartat manté també la classificació i assignació de ICR que es conté a l'annex 20 del Decret 153/2019, i l'annex 2 de l'Ordre TES/80/2021, de 9 d'abril, per la qual es revisen les zones vulnerables en relació amb la contaminació per nitrats procedents de fonts agràries i s'apliquen les mesures del programa d'actuació a les zones vulnerables

L'apartat 3 fa referència a l'agrupació de les noves zones vulnerables en les àrees previstes a l'annex 1, als efectes de l'aplicació de determinades mesures del programa d'actuació. En aquest sentit, l'agrupació per àrees de les zones vulnerables es conté en l'annex 19 del Decret 153/2019, de 3 de juliol, i a l'annex 1 de l'Ordre TES/80/2021, de 9 d'abril, i té com a finalitat aplicar-hi diferents mesures específiques del programa d'actuació segons les característiques de cada àrea. Així, la agrupació per àrees es té en compte a l'hora de determinar mesures com les dosis màximes de nitrogen per hectàrea que es poden aplicar en zones vulnerables (annex 5 del Decret 153/2019) o en Càlcul de la dosi de N a aplicar segons el mètode del balanç de N en parcel·la (annex 6 del Decret 153/2019). Aquesta distinció per àrees dins les zones vulnerables té empara en els apartats 2 i 3 de l'article 5 de la Directiva 91/676/CEE, que estableixen:

2. Los programas de acción podrán referirse a todas las zonas vulnerables del territorio de un Estado miembro o, si dicho Estado miembro lo considerare oportuno, podrán establecerse programas diferentes para distintas zonas vulnerables o partes de dichas zonas.

3. Los programas de acción tendrán en cuenta:

- a) los datos científicos y técnicos de que se disponga, principalmente con referencia a las respectivas aportaciones de nitrógeno procedentes de fuentes agrarias o de otro tipo;*
- b) las condiciones medioambientales en las regiones afectadas del Estado miembro de que se trate."*

El mateix apartat 3 de l'article 3, preveu que l'annex 2 determina per a aquestes zones la pertinença a la zona vulnerable A o B i l'índex de càrrega ramadera (ICR) que correspon a cada municipi. La distinció dins de la zona vulnerable, d'una zona vulnerable A (ZV-A) i una zona vulnerable B (ZV-B), es contempla a l'article 1.3 del Decret 153/2019s.

Segons es justifica als paràgrafs finals de l'apartat I de la memòria general, aquesta distinció té la finalitat d'aplicar mesures reforçades on hi ha més càrrega ramadera.

El concepte de índex de càrrega ramadera (ICR) es defineix a l'article 4 del Decret 153/2019. L'ICR és el quocient resultant de dividir el nitrogen total en les dejeccions produïdes pel bestiar en règim intensiu o semi intensiu de les explotacions ramaderes d'un municipi i dels municipis adjacents, entre el nitrogen de les dejeccions ramaderes admissible en les terres fertilitzables dels mateixos municipis mentre que l'assignació dels municipis a Zona vulnerable A o B, en funció de si aquest índex és igual o superior a 0,8 que serà zona A o inferior a aquest índex que serà B, segons estableix l'article 3 del Decret 153/2019.

Com a annex 2 a la memòria general s'adjunta l'informe tècnic relatiu a l'assignació de l'Índex de Càrrega Ramadera (ICR) i assignació a Zona Vulnerable A o B als vuit municipis que es proposa designar com a nova zona vulnerable,

La disposició transitòria estableix un termini de 1 any perquè els nous municipis designats com a nova zona vulnerable en l'article 2.3 d'aquesta Ordre, i els plans de gestió de les dejeccions ramaderes corresponents a les explotacions ramaderes que estiguin situades o que apliquin dejeccions ramaderes en les noves zones vulnerables, s'hagin d'adaptar al programa d'actuació a les zones vulnerables aprovat pel Decret 153/2019, de 3 de juliol. Aquesta previsió s'ajusta al termini que preveu l'article 5 de la Directiva 91/676/CEE, d'1 any a partir de cada designació per aplicar el programa d'actuació a les zones vulnerables designades.

La Disposició final primera té per objecte indicar que es dona compliment a l'obligació establerta en l'article 3.4 de la Directiva, relativa a la protecció de les aigües contra la contaminació produïda per nitrats procedents de fonts agràries.

La disposició final segona estableix l'obligació dels departaments competents en matèria d'aigües i agricultura i ramaderia de publicar a la seva pàgina web la llista actualitzada dels municipis designats zona vulnerable.

La proposta d'ordre conté 2 annexos. L'annex 1 relatiu a l'agrupació per àrees de les noves zones vulnerables en alguna de les àrees previstes a l'annex 19 del Decret 153/2019, i l'annex 2 relatiu al municipis pertanyents a ZV-A i a ZV-B i ICR, en el qual consten tots els nous municipis designats vulnerables pertanyents a ZV-B per tenir un ICR inferior a 0,8.

VI. Conclusió

Analitzat l'expedient de la proposta d'Ordre per la qual es revisen les zones vulnerables en relació amb la contaminació per nitrats procedents de fonts agràries i s'apliquen les mesures del programa d'actuació en zones vulnerables, es constata que la proposta de disposició s'acompanya de la preceptiva documentació, d'acord amb l'establert a l'article 64 de la Llei 26/2010 del 3 d'agost, de règim jurídic i procediment de les administracions públiques de Catalunya.

Examinats el contingut de la proposta i el procediment a seguir, a la vista de les disposicions aplicables, s'informa també favorablement, de manera que pot continuar la seva tramitació.

**Agència Catalana
de l'Aigua**

Provença, 260
08008 Barcelona
Tel. 93 567 65 00
NIF Q 0801031 F

Director de la Divisió
d'Assessoria Jurídica
Agència Catalana de l'Aigua

Vist i plau

Advocada
Departament d'Agricultura, Ramaderia,
Pesca i Alimentació

Advocada
Departament de Territori, Habitatge i
Transició Ecològica

CODI SEGUR DE VERIFICACIÓ: 0P3AEJ238H964XFM3JUKWPXBW341FOPA

**Generalitat
de Catalunya**